

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.37.634/2016/8.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Rothermel Erika előadó bíró
Dr. Márton Gizella bíró

A felperes: **Felperes neve
(címe)**

A felperes képviselője: Dr. Ábrahám Dániel ügyvéd
(címe)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(1052 Budapest, Váci utca 62-64.)

Az alperes képviselője: Dr. ... jogtanácsos

A per tárgya: gyámügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
13.K.30.525/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.30.525/2016/9. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2014. december 29. napján született ... nevű gyermekének (a továbbiakban: Gyermeke) édesapja a születési anyakönyvi okirat alapján nem ismert. A XXII. kerület Önkormányzat Gyermekejóléti Központ és Családsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) az elsőfokú hatósághoz címzett levelében 2015. május 7. napján a Gyermeke ideiglenes elhelyezésére tett javaslatot. A mellékelt adatlap szerint a felperes **D.E.** írói álnéven kereste fel a Szolgálatot családi veszekedés miatt. A bejelentést követő napra megbeszélt személyes találkozón a felperes nem jelent meg, majd további jelzéssel élt, hogy őt **V.M.**, az élettársa súlyosan bántalmazta. A Szolgálat a felperes személyleírása és a társszolgálat megkeresése alapján azonosította, a háttér felderítése során

megállapította, hogy a felperesnek korábban 3 gyermeke született, akik Nagykanizsán élnek. A Szolgálat a Gyermekek azonnali elhelyezésére tett javaslatot arra hivatkozással, hogy a felperes és élettársa között bántalmazások történtek, amelynél a rendőrség beavatkozása is szükséges volt. A bántalmazó-bántalmazott szülő pár a Gyermekek gondozásának, védelmének nem tud megfelelni. A felperes korábban született 3 gyermekét a Szolgálat előtt letagadta. A Szolgálat bejelentése alapján az elsőfokú hatóság által indított eljárásban felderítette, hogy a felperes bejelentése szerint élettársával már nem él együtt, bár ismét állapotos. A hatóság környezettanulmányt végzett a felperes lakóhelyén és megállapította, hogy a lakás összkomfortos, karbantartott. Az elsőfokú hatóság megkereste a védőnőt, aki levélben arról tájékoztatta a hatóságot, hogy a felperes felkereste, majd többször lemondta a megbeszéléseket, végül a felperes otthonában találkoztak, ahol a Gyermekek részére a jó körülmények biztosítottak, a Gyermekek súlygyarapodása a korának megfelelő, védőoltásait megkapta, bántalmazás jeleit a védőnő nem észlelte. A fentieket követően az elsőfokú hatóság ismételt megkereste a Szolgálatot, hogy fenntartja-e az ideiglenes elhelyezésre vonatkozó javaslatát. A Szolgálat a javaslatát fenntartotta, arra hivatkozott, hogy a felperes semmilyen együttműködést nem tanúsított, újabb lakcímének bejelentése nélkül eltűnt, tudatosan és akaratlanul félrevezette a Szolgálatot.

- [2] Az elsőfokú hatóság 2015. július 9. napján kelt BP-22C/001/581-25/2015. számú határozatával a Gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezéséről rendelkezett. Ezzel egyidejűleg megállapította, hogy a felperes gondozási és nevelési joga szünetel. Az elsőfokú hatóság határozatának indokolásában a gyermekek védelméről és a gyámügyi eljárásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 72.§-ára hivatkozással megállapította, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés két feltétele a súlyos veszélyeztetés és az ennek következtében fellépő azonnali elhelyezés szükségessége fennáll. Rögzítette, hogy a Gyermekek számára apa nincs bejegyezve, egyéb hozzátartozóról a Gyámhatóságnak nincs tudomása. A későbbiekben az elsőfokú hatóság alaphatározatát kiegészítette a felperesnek a Gyermekekkel való kapcsolattartás jogának szabályozásával.
- [3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes 2015. szeptember 9. napján kelt BPC/020/2181/4/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy a kapcsolattartásról a Gyámhivatal külön határozatban rendelkezik, illetőleg kiegészítette az elsőfokú határozatot azzal, hogy a Gyermekek tartózkodási helyének megállapítása céljából a rendőrhatalóság megkeresését kell foganatosítani a Gyermekek tartózkodási helyének megállapítására irányuló körözés elrendelése érdekében. Az alperes határozatának indokolásában a felperesre vonatkozó magatartási szabályok megsértését rögzítette, egyúttal kiemelte, hogy a Szolgálat az együttműködés hiányában a Gyermekek veszélyeztetettségének feltárása, illetve megszüntetése érdekében eredményes családgondozást nem tud végezni. Nem vitatta, hogy a felperes tett erőfeszítéseket, hogy a Gyermekek ellátását megfelelően biztosítsa, és őszinte szeretettel ragaszkodik hozzá, azonban a Gyámhatóságnak a Gyermekek mindenek felett álló érdekét kell szem előtt tartania. Az alperes 2015. december 14. napján kelt BPC-020/02181/7/2015. számú határozatával a másodfokú döntést kiegészítette az azonnali végrehajtás elrendelésével.

A kereseti kérelem és az alperesi ellenkérelem

- [4] A felperes keresetében a kiegészített alperesi határozatnak az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte.
- [5] Az alperes fenntartva határozatának indokolásában foglaltakat a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adott és az alperes kiegészített határozatát az

elsőfokú határozatra kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a hatóságok a tényállást teljes körűen tisztázták, azonban abból téves következtetéseket vontak le. A bíróság hivatkozott a gyermekek jogairól szóló New York-i egyezményre, amely az 1991. évi LXIV. törvénnyel vált a belső jog részévé. Ennek alapján a bíróság megállapította, hogy a Gyermekek személyiségének harmonikus kibontakozásához szükséges, hogy családi környezetben, megértő légkörben nőjön fel. A bíróság rámutatott arra, hogy a Gyermekek testi, értelmi és érzelmi, valamint erkölcsi fejlődésének biztosítottaságát elsődlegesen a családi háttér szempontjából kell vizsgálni. Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy a családból történő kiemelés alapjául a Gyvt. 72.§-ában foglalt két feltétel együttes fennállása szükséges. A bíróság nem értett egyet az alperessel abban, hogy a felperes az együttműködési kötelezettség szándékos megsértésével a Gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését veszélyeztette volna, mivel a felperes a tényállás szerint jó körülményeket teremtett, és a határozat meghozatalának időpontjában már együttműködött. Az elsőfokú bíróság ennek alapján megállapította, hogy a felperes megszegte ugyan a Gyvt. 12.§ (4) bekezdés e) pontjában meghatározott általános együttműködési kötelezettségét, azonban a perbeli esetben a rendelkezésre álló iratok alapján az ideiglenes hatályú elhelyezést megállapító súlyos veszélyeztetettség nem állt fenn és a határozathozatal időpontját megelőző 2 hónapban rendőri intézkedésre sem került sor. Mindezek alapján a Gyermekeknek a családból való kiemelése jogszerű intézkedésnek nem minősíthető.

- [7] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el azt az alperesi érvet, hogy a másodfokú eljárásban azt vizsgálta, miszerint az elsőfokú határozat meghozatalakor az ideiglenes elhelyezés feltételei fennálltak-e, mivel az alperesnek az elsőfokú határozat felülvizsgálatakor az aktuális helyzetet kellett volna értékelnie és a másodfokú határozat meghozatalakor fennálló tények alapján a veszélyhelyzet nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság V. kerületi Rendőrkapitánysága 2015. április 5. napján kelt átiratából tájékoztatta ugyan a bíróságot, hogy a kiskorú veszélyeztetésének büntette megalapozott gyanúja miatt nyomozást folytat a felperessel szemben, aki a 2015. december 22. napján született ... keresztnévű gyermekével kapcsolatos eljárásokban nem működött együtt a Gyermekek Jóléti Központtal, azt megtevesztette. A folyamatban lévő nyomozásra vonatkozó adatokat azonban a bíróság nem vonta értékelési körbe, mivel az a közigazgatási határozatok meghozatalakor nem álltak fenn.
- [8] A bíróság iránymutatásában előírta, hogy a hatóságnak a megismételt eljárásban a fennálló helyzetből kell kiindulnia, s a Gyvt. 72.§-ában foglaltak szerint a jogszabályhely alkalmazásakor azt kell vizsgálnia, hogy a környezet, amelyben a Gyermekek él, súlyosan veszélyeztető számára és ezen okból a családból, a felperestől való azonnali kiemelése szükséges-e, vagy az együttműködési kötelezettség maradéktalan érvényesülése más, egyéb intézkedés útján is érvényre juttatható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogsértő, mivel a bíróság - bár megállapította, hogy a hatóságok a tényállást a szükséges mértékben feltárták - mégis a határozatok hatályon kívül helyezése mellett döntött abból kiindulva, hogy a hatóságok a feltárt tényállásból hibás következtetéseket vontak le. Az alperes álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy az anya a Gyermekek ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, hatóságokkal nem működött együtt, a Gyermekek ideiglenes elhelyezését valóban nem alapozza meg, azonban azzal, hogy a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése ügyében folyamatban lévő gyámhatósági eljárás során új lakó- és tartózkodási helyének hátrahagyása nélkül a Gyermekekkel együtt ismeretlen

helyre távozott, a gyermekét olyan súlyos mértékben veszélyeztette, mely anyai magatartás megalapozta a Gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését. Az alperes hivatkozott a Gyvt. 73.§ (1) bekezdésre, amely kimondja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés addig áll fenn, amíg meghatározott időtartamon belül az ideiglenes hatályú elhelyezést felülvizsgálva a Gyermek további sorsát érintően végleges döntés nem születik. Az alperes álláspontja szerint annak vizsgálata, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkező döntés meghozatalát követően is fennállnak-e a Gyermek elhelyezését indokoló körülmények, nem az alapeljárásban, hanem az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata tárgyában folyamatban lévő gyámhivatali eljárásban került volna sor. Az alperes összefoglalóan kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság éppen ezért téves tény- és jogértelmezés okán megsértette a Gyvt. 72.§ (1) bekezdését, illetőleg a 73.§ (1) és (3) bekezdéseiben előírt szabályokat. Az elsőfokú bíróság az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatát végezte el ahelyett, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés jogszerűségéről foglalt volna állást.

- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az alperes új érveket nem hozott fel, korábbi érdemi nyilatkozatában foglaltakat ismételte meg. Kifejtette, hogy a hatóság tévesen ítélte meg a bántalmazó kapcsolatot V.M.-mal, az ebből a kapcsolatból való menekülését nem segítette, sőt, akadályozta, éppen a hatóság volt az, aki igyekezett ellehetetleníteni, hogy a veszélyeztető körülményeket Gyermek vonatkozásában megszüntesse. Hangsúlyozta, hogy az eljárás során Gyermekét mind a gyermekorvos, mind a védőnő, mind pedig a gyermekotthon intézményvezetője egészségesnek, ápoltnak, kifogástalan állapotúnak találta. A felperes sérelmezte, hogy az alperes annak ellenére nem vezette ki az ideiglenes elhelyezésből Gyermekét, hogy már a nevelésében van. Ennek folytán fontos támogatásoktól esett el, amely a megélhetéséhez és Gyermek gondozásához hozzájárult volna.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [12] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállásból helytálló következtetésre jutott a közigazgatási határozatok jogszerűségével kapcsolatban, döntésével és indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért. A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.
- [13] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a hatóságnak a Gyermek érdekeit szem előtt tartva kellett eljárnia. A perben az alperes sem vitatta, hogy a tényállás tisztázása érdekében folytatott meghallgatásuk során a védőnő és a gyermekorvos egyaránt arról számoltak be, miszerint a Gyermek fejlődése zavartalan, környezete megfelelő, a védőoltásokat megkapta, tartós betegsége nincs, a felperes gondoskodó anyja, aki jó körülményeket teremtett Gyermekének. A perben az sem volt vitás, hogy a felperes nem közölte tartózkodási helyét sem a Gyámhivatallal, sem a Szolgálattal, s e nélkül a Szolgálat és a védőnő a Gyermek gondozását valóban nem tudja ellátni. A Gyvt. 72.§ (1) bekezdés c) pontja, illetőleg az 5.§ n) pontja helyes értelmezése szerint az ideiglenes elhelyezésnek két együttes feltétele van. Az egyik az, hogy a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, a másik, hogy emiatt azonnali elhelyezése szükséges. Az elsőfokú bíróság körületekintően vizsgálta az 5.§ n) pontjában foglaltakat és helytállóan állapította meg, hogy a felperes által tanúsított együttműködés hiánya nem vezetett gyermeke veszélyeztetéséhez. A veszélyeztetés hiánya és a kiskorú családban tartásának elsődlegessége együtt arra a helyes következtetésre vezette, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés a határozat meghozatala idején már nem volt indokolt, döntését a hatóság határozata indoklásában nem tudta kellő súllyal alátámasztani. Az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal vizsgálta a tényeket, ítéletében levezette, hogy a Gyermek érdekeit az anyjával való együtt maradás jobban szolgálta volna, mint az ideiglenes elhelyezés. Az elsőfokú bíróság érveinek felülmérlegelésére a Kúria nem látott alapos indokot, mert a bíróság a bizonyítékok teljes körű értékelését elvégezte, a

szabad bírói mérlegelés korlátját jelentő indokolási kötelezettségének eleget tett, az érvelés ellentmondást, nyilvánvaló hibát nem tartalmazott.

- [14] Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Gyvt. 73.§ (1) bekezdésével ellentétesen hozott döntést, mivel álláspontja szerint annak vizsgálata, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkező döntés meghozatalát követően is fennállnak-e a Gyermekek elhelyezését indokoló körülmények, nem az alapeljárásban, hanem az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata tárgyában folyamatban lévő gyámhivatali eljárásban került volna sor. A Kúria egyetért ezzel az értelmezéssel, de az elsőfokú bíróság az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó együttes feltételek hiánya és nem a másodfokú eljárásban módosítható tényállás alapján döntött.
- [15] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [16] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [17] A pereszes alperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.
- [18] Az alperes személyes költségmentessége okán a illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. április 26.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Rothermel Erika s.k. előadó bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró